ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2760/98 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Δεκεμβρίου 1998

σχετικά με την εφαρμογή ενός προγράμματος για τη διασυνοριακή συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος Phare

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1989, για την οικονομική βοήθεια σε ορισμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 753/96 [2], του Συμβουλίου και ιδίως το άρθρο 8 και εξής,

Εκτιμώντας:

ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο , το οποίο συνήλθε στο Λουξεμβούργο το Δεκέμβριο του 1997, εξέθεσε την ενισχυμένη προενταξιακή στρατηγική η οποία προτίθεται να διευκολύνει ενδεχομένως όλες τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης να καταστούν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, για το σκοπό αυτό, να ευθυγραμμισθούν, κατά το δυνατό, με το κεκτημένο της Ένωσης πριν από την προσχώρηση·

ότι οι εταιρικές σχέσεις προσχώρησης, στοιχείο-κλειδί της ενισχυμένης προενταξιακής στρατηγικής, έχουν καθορίσει τις προτεραιότητες για την περαιτέρω εργασία προς την κατεύθυνση της προσχώρησης και ότι αυτές πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας·

ότι τα πρώτα χρόνια της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1628/94 της Επιτροπής [3], που καθιερώνει το διασυνοριακό πρόγραμμα Phare σε συνάρτηση με την Interreg (κοινοτική πρωτοβουλία για τις παραμεθόριες περιοχές), έχουν ήδη οδηγήσει σε αρκετά θετικά αποτελέσματα, ιδίως με την καθιέρωση διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ παραμεθόριων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρακείμενων περιοχών σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική ανάπτυξη στις παραμεθόριες περιοχές των χωρών αυτών και στην μεγαλύτερη σύγκλιση με το επίπεδο ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και προσφέροντας τη δυνατότητα στις περιοχές αυτές να εξοικειωθούν με τις πρακτικές και τις διαδικασίες της Interreg, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης για τις παραμεθόριες περιοχές·

ότι θα πρέπει να υπάρξουν περαιτέρω βελτιώσεις και, ιδιαίτερα, με την αύξηση του αριθμού των προγραμμάτων πραγματικά διασυνοριακού χαρακτήρα και τη βελτίωση της ταχύτητας εφαρμογής·

ότι η Ρουμανία, η μόνη υποψήφια για προσχώρηση χώρα χωρίς κοινά σύνορα με την Ένωση, θα πρέπει επίσης να καταστεί επιλέξιμη για το πρόγραμμα δασυνοριακής συνεργασίας του Phare·

ότι το πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας του Phare θα καταστεί προοδευτικά τμήμα μιας ευρύτερης πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής, η οποία θα διορθώσει τις υπάρχουσες ανισορροπίες μεταξύ των πόρων του προϋπολογισμού που χορηγούνται για τη διασυνοριακή συνεργασία και τις άλλες προενταξιακές προτεραιότητες και μεταξύ των διαφόρων περιοχών στο εσωτερικό των κρατών που έχουν υποβάλει αίτηση για προσχώρηση·

ότι το Συμβούλιο τόνισε επανειλημμένως την ανάγκη να ενισχυθεί η συνεργασία και να τονωθεί η ενσωμάτωση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και την ανάγκη υποστήριξης της σταθερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή·

ότι, ενόψει της μελλοντικής συμμετοχής των χωρών που πρόκειται να προσχωρήσουν στην διαρθρωτική πολιτική της Ένωσης, απαιτείται μεγαλύτερη ευθυγράμμιση του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας του Phare με την Interreg, ιδίως με τη δημιουργία κοινών διασυνοριακών προγραμμάτων και κοινών διαρθρώσεων προγραμματισμού·

ότι, για τις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ο σημερινός γεωγραφικός καθορισμός του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας του Phare χρειάζεται να επεκταθεί προοδευτικά προκειμένου να συμπεριλάβει, πέρα από τις περιοχές που γειτονεύουν με την Ευρωπαϊκή Ένωση, παραμεθόριες περιοχές άλλων υποψήφιων χωρών που είναι δικαιούχοι του προγράμματος Phare· σε ένα μεταγενέστερο στάδιο, θα μπορέσουν επίσης να καταστούν επιλέξιμες παραμεθόριες περιοχές με άλλες γειτονικές χώρες που είναι δικαιούχοι του προγράμματος Phare ή άλλων προγραμμάτων βοήθειας της Κοινότητας·

ότι οι επιλέξιμες ενέργειες θα πρέπει να είναι παρόμοιες με την Interreg, στο γενικό πλαίσιο των εταιρικών σχέσεων προσχώρησης·

ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών παραγόντων στη διασυνοριακή συνεργασία, να ενισχυθεί η προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω», να υποστηριχθούν οι δυνατότητές τους για προγραμματισμό, εφαρμογή και παρακολούθηση και να επιτραπεί στις τοπικές αρχές στις παραμεθόριες περιοχές να λαμβάνουν αποφάσεις για μικρά προγράμματα, πραγματικά διασυνοριακού χαρακτήρα, μέσω της δημιουργίας πόρων για μικρά προγράμματα·

[1] ΕΕ L 375 της 23. 12. 1989, σ. 11.
[2] ΕΕ L 103 της 26. 4. 1996, σ. 5.
[3] ΕΕ L 171 της 6. 7. 1994, σ. 14.

ότι είναι αναγκαίο να αντικατασταθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1628/94 της Επιτροπής·

ότι ο παρών κανονισμός συμφωνεί με τη γνώμη της Επιτροπής για οικονομική αναδιάρθρωση σε ορισμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Στο γενικό πλαίσιο του προγράμματος Phare, όπως καθορίστηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες για ενέργειες χρηματοδότησης διαρθρωτικού χαρακτήρα στις παραμεθόριες περιοχές των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που είναι δικαιούχοι του προγράμματος Phare.

Οι ενέργειες αυτές εφαρμόζονται λαμβάνοντας υπόψη τις κοινοτικές διαρθρωτικές πολιτικές και, ιδιαίτερα, την πρωτοβουλία Interreg.

Άρθρο 2

1. Οι επιλέξιμες παραμεθόριες περιοχές είναι εκείνες μεταξύ των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινότητας καθώς και εκείνες μεταξύ των ακόλουθων υποψηφίων χωρών: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

2. Οι σχετικές παραμεθόριες περιοχές θα καθοριστούν από κάθε ενδιαφερόμενη χώρα σε συμφωνία με την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τη μεθοδολογία που υιοθετείται για την Interreg.

3. Επιδοτήσεις μεταξύ των δικαιούχων χωρών θα καθοριστούν λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια του πληθυσμού, του ανά κεφαλή ΑΕΠ και την επιφάνεια των σχετικών παραμεθόριων περιοχών.

Άρθρο 3

Οι κοινοτικές επιχορηγήσεις με βάση το παρόν πρόγραμμα, θα χρηματοδοτούν πρωταρχικά τη συμμετοχή της σχετικής χώρας της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης σε κοινά προγράμματα με κάθε κράτος με το οποίο συνορεύει, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

Οι στόχοι των προγραμμάτων αυτών είναι:

i) η προώθηση της συνεργασίας παραμεθόριων περιοχών στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με παρακείμενες περιοχές σε μία γειτονική χώρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, και η βοήθεια, με τον τρόπο αυτό, των παραμεθόριων περιοχών στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη να ξεπεράσουν τα ειδικά προβλήματα ανάπτυξης τα οποία ενδεχομένως να δημιουργούνται, μεταξύ άλλων, λόγω της κατάστασής τους στις εθνικές οικονομίες, προς όφελος του τοπικού πληθυσμού και κατά τρόπο που να συμφωνεί με την προστασία του περιβάλλοντος,

ii) Η προώθηση της δημιουργίας και της ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας στην καθεμία από τις πλευρές των συνόρων και της δημιουργίας δεσμών μεταξύ των δικτύων αυτών και των ευρύτερων κοινοτικών δικτύων.

Άρθρο 4

1. Στις επιλεγείσες παραμεθόριες περιοχές, σύμφωνα με το άρθρο 2, τα προγράμματα που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας μπορούν να λάβουν τη μορφή:

i) σχεδίων που συνδέονται με μέτρα που υποστηρίζονται από την Interreg ή από άλλα κοινοτικά προγράμματα εξωτερικής βοήθειας,

ii) σχεδίων που έχουν συμφωνηθεί από τις σχετικές χώρες και έχουν διασυνοριακό αντίκτυπο, συμβάλουν στην ανάπτυξη δομών στις παραμεθόριες περιοχές και διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ των χωρών σαν σύνολο.

2. Ειδική σημασία θα δοθεί σε σχέδια στα οποία παρέχεται συγχρηματοδότηση από τις τοπικές αρχές ή οικονομικούς παράγοντες, ή εξ ονόματος, στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

3. Η χρηματοδότηση μπορεί να συμπεριλάβει πόρους από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, από διεθνή χρηματοδοτικά ιδρύματα και από άλλες ιδιωτικές και δημόσιες πηγές.

Άρθρο 5

1. Οι ενέργειες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν βάσει του παρόντος προγράμματος μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) ελάφρυνση των διοικητικών και θεσμικών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία ατόμων, προϊόντων ή υπηρεσιών δια μέσου των συνόρων, ενώ λαμβάνουν πάντα υπόψη τις πλευρές που αφορούν την ασφάλεια της κυκλοφορίας αυτής·

β) βελτίωση των υποδομών, ιδιαίτερα των μέσων επικοινωνίας και την πρόβλεψη για τοπική παροχή ύδατος, υγραερίου και ηλεκτρικού ρεύματος από την οποία επωφελούνται οι παραμεθόριες περιοχές·

γ) προστασία του περιβάλλοντος, παραδείγματος χάρη, διαχείριση των αποβλήτων, περιβαλλοντολογική διαχείρηση και πρόληψη της ρύπανσης που αφορά προβλήματα που επιδεινώνονται από τη γειτνίαση με τα εξωτερικά σύνορα·

δ) μέτρα γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης με ιδιαίτερη σημασία στη διευκόλυνση σχεδίων διασυνοριακής συνεργασίας·

ε) μέτρα στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών, που έχουν σκοπό να συμπληρώσουν την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων σε συμφωνία με τους προσανατολισμούς που υιοθέτησε η Επιτροπή·

στ) ενέργειες που έχουν σχέση με την κοινοτική πολιτική για τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις·

ζ) προώθηση της συνεργασίας επιχειρήσεων, ανάπτυξη επιχειρήσεων, δημοσιονομική συνεργασία μεταξύ οργανισμών που εκπροσωπούν τον επιχειρησιακό τομέα (π.χ. εμπορικά επιμελητήρια)·

η) βοήθεια στις επενδύσεις και παροχή βοηθητικών υπηρεσιών και μέσων, ιδιαίτερα για τη μεταφορά τεχνολογίας και το μάρκετινγκ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·

θ) μέτρα κατάρτισης και απασχόλησης·

ι) ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού·

ια) μέτρα για την προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της υγείας, ιδιαίτερα στην κατανομή των πόρων και των μέσων σε διασυνοριακή βάση·

ιβ) ανάπτυξη ή καθιέρωση μέσων και πόρων για τη βελτίωση της ροής πληροφοριών και επικοινωνίας μεταξύ των παραμεθόριων περιοχών, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της διασυνοριακής ραδιοφωνίας, τηλεόρασης, εφημερίδων και άλλων μέσων επικοινωνίας·

ιγ) πολιτιστικές αλλαγές·

ιδ) τοπικές πρωτοβουλίες στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Ωστόσο, οι ενέργειες που αναφέρονται στα στοιχεία ι) έως ιδ) μπορεί να χρηματοδοτηθούν μόνο βάσει των όρων του άρθρου 5.2 παρακάτω:

2. Με στόχο την ενθάρρυνση των κοινών ενεργειών μικρής κλίμακας με τις οποίες θα ενασχολούνται τοπικοί παράγοντες από τις παραμεθόριες περιοχές, και την ενίσχυση των δυνατοτήτων τους για τον προσδιορισμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή παρόμοιων ενεργειών, μπορεί να δημιουργηθεί ένα ταμείο μικρών προγραμμάτων σε κάθε παραμεθόριο περιοχή για το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται ένα περιορισμένο ποσοστό των πιστώσεων για τα σχετικά προγράμματα και τις πρωτοβουλίες της διασυνοριακής συνεργασίας.

3. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί σε μέτρα με ισχυρό χαρακτήρα διασυνοριακής συνεργασίας που σχεδιάζονται σε στενή συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές στις παραμεθόριες περιοχές και τα οποία περιλαμβάνουν την εφαρμογή ή την ανάπτυξη κοινών δομών διαχείρισης με στόχο τη διεύρυνση και την εμβάθυνση της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δημόσιων φορέων και φορέων ευρύτερου δημόσιου τομέα καθώς και μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

4. Μπορεί επίσης να χρηματοδοτηθεί η εκπόνηση σχεδίων για την ανάπτυξη των παραμεθορίων περιοχών, ο προσδιορισμός σχεδίων και η διαμόρφωση προγραμμάτων, μελέτες σκοπιμότητας, βοήθεια για την εφαρμογή των προγραμμάτων και μελέτες παρακολούθησης ή/και αξιολόγησης.

Άρθρο 6

1. Η κοινοτική συνεισφορά παρέχεται κυρίως ως επιχορήγηση. Ωστόσο, όταν η κοινοτική επιχορήγηση συμβάλει στη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που δημιουργούν έσοδα, η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίσει, σε διαβούλευση με τις σχετικές αρχές, τους κανόνες για τη χρηματοδότηση οι οποίοι μπορούν να περιλαμβάνουν τη συγχρηματοδότηση από τα έσοδα του προγράμματος ή επιστροφή χρημάτων από τις αρχικές επιχορηγήσεις.

2. Η βοήθεια μπορεί να καλύπτει έξοδα για εισαγωγές και τοπικά έξοδα που απαιτήθηκαν για τη διεξαγωγή των σχεδίων και προγραμμάτων.

Φορολογικοί δασμοί και επιβαρύνσεις καθώς και η αγορά ιδιοκτησίας εξαιρείται από την κοινοτική χρηματοδότηση.

3. Τα έξοδα που καλύπτονται μπορεί να περιλαμβάνουν την τεχνική στήριξη, μελέτες, μέτρα κατάρτισης και δημιουργίας θεσμών· προγράμματα προμήθειας για βασικό εξοπλισμό ή εισροές· ενέργειες επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων εργασίας.

4. Το κόστος διατήρησης και λειτουργίας στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης μπορεί να καλύπτεται στην αρχική φάση και να μειώνεται σταδιακά.

Άρθρο 7

1. Για καθεμία από τις παραμεθόριες περιοχές, θα δημιουργηθεί μια κοινή επιτροπή συνεργασίας που θα αποτελείται από εκπροσώπους των σχετικών χωρών, συμπεριλαμβανομένων περιφερειακών ή τοπικών εκπροσώπων της Επιτροπής.

2. Η κοινή επιτροπή συνεργασίας θα εκπονεί ένα έγγραφο κοινού διασυνοριακού προγραμματισμού σε πολυετή προοπτική· το έγγραφο αυτό θα περιλαμβάνει κοινές στρατηγικές ανάπτυξης και προτεραιότητες για την περιοχή, που θα θεωρείται ως μια κοινωνικοοικονομική και γεωγραφική ενότητα καθώς και διατάξεις σχετικά με την κοινή εφαρμογή. Το έγγραφο αυτό θα καθοδηγεί τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των ενεργειών που θα πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών διασυνοριακής συνεργασίας, που στηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

3. Η κοινή επιτροπή συνεργασίας θα καθορίσει μια κοινή σειρά σχεδίων, μία φορά το χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη το έγγραφο του κοινού διασυνοριακού προγραμματισμού που προβλέπεται στην παράγραφο 2. Οι συστάσεις για τα σχέδια θα διαβιβάζονται στην Επιτροπή από την κυβέρνηση της χώρας της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με βάση τις προτάσεις που υποβάλλονται από τις σχετικές αρχές.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή διαμορφώνει μια πρόταση προγράμματος ανά παραμεθόριο περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη της το έγγραφο κοινού διασυνοριακού προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και τις περαιτέρω συστάσεις των κοινών επιτροπών συνεργασίας για σχέδια που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν βάσει του παρόντος προγράμματος, όπως διαβιβάζονται από την κυβέρνηση της σχετικής χώρας της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

2. Η επιχορήγηση που αποτελεί την πλήρη ή μερική συνεισφορά της χώρας της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στο κοινό πρόγραμμα εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 και συμφωνείται με τη σχετική χώρα-αποδέκτη μέσω χρηματοδοτικού υπομνήματος.

Άρθρο 9

1. Η Επιτροπή διαχειρίζεται τη βοήθεια συτή σύμφωνα με την συνήθη πρακτική που εφαρμόζεται στη βοήθεια προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89.

2. Όπου είναι δυνατό, διαμορφώνονται κοινές δομές παρακολούθησης για να διευκολύνουν την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Άρθρο 10

Κατά την εφαρμογή των προαναφερθέντων στόχων σύμφωνα με το άρθρο 3, η Επιτροπή εξασφαλίζει το συντονισμό και τη συνέπεια μεταξύ της βοήθειας από το πρόγραμμα Phare, άλλων προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας και της βοήθειας που παρέχεται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Άρθρο 11

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα μετά από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1628/94 κατά την ημέρα αυτή.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 18 Δεκεμβρίου 1998.

Για την Επιτροπή

Hans VAN DEN BROEK

Μέλος της Επιτροπής